

NYHETER OM EU

NYHETSRESEN FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ NR 9 JUNI 2001

Sverige vill att EU-polis ska få ingripa mer

I tysthet har EU dragit i gång ett nytt, gigantiskt lagstiftningsprogram, det största sedan den gränslösa inre marknaden infördes. Nu är det invandringspolitik och brottsbekämpning som ska samordnas genom övernationella EU-regler.

Det är på det rättsliga området som EU expanderar mest på just nu, och det svenska ordförandeskapet kallar det för "det tyngsta lagstiftningsområdet av alla". Förra året resulterade det i ett 20-tal rättsakter och ett 30-tal slutsatser eller rapporter.

Entusiasterna kallar det som nu ska byggas inom EU:s gränser för "ett område av frihet, säkerhet och rättvisa". En mer verklighetsnära beskrivning är "Fästning Europa"; murarna runt unionen blir allt högre i takt med att de inre gränserna tas bort.

I finska Tammerfors, december 1999, enades EU-ledarna om att öka samarbetet mellan polis och åklagare samt att intensifiera kampen mot ekonomisk brottslighet och narkotikabrott. Det handlar om ett trettiotal punkter som berör brottsbekämpning.

Målet är att alla delar från beslutet i Tammerfors ska vara på plats under år 2004. Men trots att vissa steg har tagits, och trots att området är högt prioriterat, så tyder mycket på att planerna inte hinner omsättas i praktisk handling i tid. Tyngdpunkten i EU:s arbete kommer den närmaste tiden att läggas vid beslut om den gemensamma EU-åklagaren, Eurojust, och att utöka mandatet för polissamarbetet Europol.

På justitieminister Thomas Bodströms bord ligger en lång rad förslag om brottsbekämpning på unionsnivå. Inom kort beslutar EU:s justitieministrar om gemensamma straff för personer som tjänar pengar på illegal invandring. Sverige, som från början var tveksamt både till polissamarbetet Europol och straffrättslig harmonisering, eftersom det ansågs vara att gå allt för långt i federalistisk riktning, går med liv och lust i

spetsen för arbetet och har tagit flera egna initiativ.

Den svenska och belgiska regeringen kommer i juni att föreslå EU:s ministerråd att ge Europol ökade befogenheter.

– Vårt förslag är att Europol ska kunna ägna sig åt alla slag av grov, internationell brottslighet, förklarar Dan Eliasson, ambassadör på justitiedepartementet. Europol, med högkvarter i holländska Haag, består av sambandspoliser och tullare från samtliga EU-länder. Dess uppgift är kriminalunderrättelseverksamhet och att samordna polisaktioner när en liga opererar i flera länder.

Nya befogenheter för Europol diskuterades under regeringskonferensen 2000. EU:s dåvarande ordförandeland, Portugal, ville att Europol ska ges rätt att jaga kriminella oberoende av de nationella gränserna inom EU. Ett

principbeslut om detta fattades redan 1999 vid det extra EU-toppmötet i Tammerfors i Finland. Tanken är att en multinationell polisstyrka ska inrättas och i samarbete med de nationella polisstyrkorna koncentrera sig på att bekämpa smuggling och terrorism. Även om Europol-samarbetet alltför är mellanstatligt, finns här sannolikt åtminstone ett embryo till ett överstatligt polisväsende som kan föra tankarna till FBI, USA:s federala polis. Tysklands förbundskansler Gerhard Schröder föreslog helt nyligen en federal europeisk polis med operativa befogenheter i hela EU-området, europeiska åklagare och gemensam gränspolis vid unionens yttre gränser – ett slags "Förbundsstat Europa" med Tyskland som förebild.

GÖSTA TORSTENSSON

Lars-Erik Håkansson

EU redo för militära övningar

EU-länderna kommer att genomföra sina första gemensamma militära övningar nästa år. Träningen kommer dock endast att involvera politiska och militära tjänstemän med olika stabsfunktioner. Några planer på gemensamma truppövningar finns inte inom EU i dagsläget. Sådana genomförs sedan fler år tillbaka inom ramen för NATO:s Partnerskap för fred (PPF).

Unionen är redan federal

Vid ett storforum om EU:s framtid i Sundsvall konstaterade statsvetaren Olof Pettersson att mycket av det som många räds i ett framtidens EU, redan existerar: en gemensam konstitution, Europas förenta stater och ett federalt Europa. – Gemensamma rättsregler utgör redan grunden för en konstitution, vi ser likheter mellan framväxten av USA och EU och på vissa områden har vi redan federala inslag, menade Olof Petersson.

Kravet på EU-utträde kvarstår

Bara fyra ombud röstade för att miljöpartiet ska släppa kravet på utträde ur EU. 70 röstade för att utträdeskravet ska vara kvar. Miljöpartiets kongress i Luleå antog också ett nytt partiprogram där det bl.a. skrivs fast att EU bör upplösas för att ge plats för ett ökat folkstyre. Dessutom slog kongressen fast att fem frågor ska ligga till grund för den kommande valrörelsen, däribland nej till EU och EMU.

Montenegro röstar om självständighet

De partier i Montenegro som förespråkar självständighet för den jugoslaviska delrepubliken enades i slutet av maj om att hålla en folkomröstning om republikens framtid inom åtta månader. Väljarna ska få ta ställning till frågan: "Är du för ett självständigt och internationellt erkänt Montenegro?". Regeringen i Belgrad har, med stöd av bl.a. EU, uppmanat Montenegro att inleda samtal om landets framtid hellre än att driva igenom en folkomröstning.

EU-motståndet ökar i Estland

Motståndet mot EU fortsätter att öka i Estland. Enligt en opinionsundersökning som presenterades den 19 maj sade 59 procent av de tillfrågade att de skulle rösta nej i en folkomröstning om medlemskap i EU. Det är två procentenheter mer

Grus i förhandlingsmaskineriet

Rätten för andra medlemsländers medborgare att köpa mark och sommarhus är en politiskt känslig fråga i flera av de kandidatländer som förhandlar om medlemskap i EU. EU-kommissionen har lagt fram ett förslag till motbud mot de krav på långa övergångstider som flera kandidatländer framfört. Den föreslår att Polen, Ungern och Tjeckien får en övergångstid på sju år innan medborgare från andra EU-länder får köpa fritidsmark och fritidshus. Lika lång övergångstid föreslås för de tre länderna samt Slovakien innan EU-medborgare får köpa jordbruksmark och skog. Samtidigt föreslår kommissionen att självförsörjande bönder, som vill flytta från ett medlemsland till ett av de fyra nya EU-länderna, inte ska kunna hindras köpa jordbruksmark för eget utnyttjande.

Polen har krävt ett undantag från EU-reglerna (fri rörlighet för kapital) i 17 år för rätten att köpa land för fritidsbruk och ett permanent undantag för köp av land för kommersiell användning. Det senare kravet avvisas helt. Polens premiärminister Jerzy Buzek har dessutom uttalat att man inte kan acceptera lägre EU-bidrag än de som de fattigaste länderna inom EU får i dag. Det är helt oacceptabelt om reglerna för de gamla EU-länderna ersätts med ett nytt bidragssystem när EU utvidgas från 15 till 27 länder. – Jag förstår att utvidgningen skapar ökad belastning på EU:s regionala och utjämningsfonder. Men det är inget vi kan göra något åt. Vi kräver bara att samma regler ska gälla för oss nya medlemsländer inom unionen som för de gamla medlemmarna, säger Jerzy Buzek.

än i en liknande mätning i april. Estland är kanske det mest EU-skeptiska av de tolv kandidatländer som förhandlar om medlemskap i EU.

Ordförandeskapet har gjort fler negativa till unionen

Sifo har frågat hur ordförandeskapet i EU har påverkat svenska folkets inställning till EU. (Mätningen gjordes i början av maj och omfattar 1.000 personer.) Svaren grusar regeringens förhoppning om att ordförandeskapet ska få svenskarna mer positiva till EU. De flesta, 70 procent, har inte påverkats alls av ordförandeskapet. 10 procent svarar att ordförandeskapet har gjort dem mer positiva till EU. Men nästan dubbelt så många, 17 procent, svarar att ordförandeskapet har påverkat deras inställning till EU negativt. Bland arbetare, kvinnor och anställda i offentlig sektor har var femte blivit mer negativ till EU.

EU vill bestämma över luften

EU-länderna kämpar för att få bestämma över sina luftrum. De vill själva sluta flygavtal med länder utanför unionen. Men EU-kommissionen anser att området är helt harmoniserat, något som den vill att EU-domstolen ska slå fast. Kommissionen har dragit åtta medlemsländer, däribland Sverige, till domstolen för deras bilaterala avtal med USA.

Avtalen borde upphävas, eftersom EU har suverän makt att sluta avtal på luffartens område, anser kommissionen.

EU-parlamentariker rasar mot Anna Lindh

Kristdemokraternas EU-parlamentariker Lennart Sacrédeus upprörs över att utrikesminister Anna Lindh vill begränsa antalet officiella EU-språk efter unionens utvidgning.

Lindh uttalade sig om EU:s språkregim i SVT:s program "Mission Europa". Där sade hon bland annat att EU-handlingar som nyttjas internt inom unionens institutioner inte ska behöva översättas till samtliga medlemspråk.

– Jag är häpen, säger Sacrédeus. Om inte vi värnar om de små ländernas språkliga och kulturella jämlikhet, vilka ska då göra det?

EU:s budget: 100 miljarder euro

EU:s budget för år 2002 är fastslagen till 100 miljarder euro (900 miljarder kronor). De 15 medlemsländerna betalar under samma år in 98 miljarder euro i avgifter. Mellanskillnaden täcks av överskott och reserver från tidigare år. Den nya budgeten innebär en ökning med 3,4 procent jämfört med i år. Den största utgiftsposten inom EU, 46 procent (plus 5 procent jämfört med 2001), är jordbrukspolitikerna.

NYHETER OM EU ÄR ETT MÅNATLIGT NYHETSREVISORISKT BREV SOM UTGES AV FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU. ANSVARIG UTGIVARE: EIVOR NILSSON.

REDAKTÖR: GÖSTA TORSTENSSON. REDAKTIONENS ADRESS: RONDÖVÄGEN 312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 08-771 43 79. E-POST: GAUSTA@WINEASY.SE. PRENUMERATION: ENSKILDA PERSONER 60 KR/12 NR. ORGANISATIONER, FÖRETAG OCH INSTITUTIONER 100 KR/12 NR.